

образование

& СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ в ЧУЖБИНА

Цена: 5 лв.

бр. 53 / септември 2014

ФРАНЦИЯ

Обучение по
право

Студентски
живот

САЩ

Неограничените
възможности за
образование

Топ 50 на висшите
училища

БЕЛГИЯ

Програми на
английски език

ВЕЛИКОБРИТАНИЯ

Университетите от
Russell Group

Специалности
на фокус

ПОЛИТОЛОГИЯ
Game design

Изпити и сертификати
SAT

Специалност
МЕТЕОРОЛОГИЯ

Професия
УЧИТЕЛ

Н

аближава нова учебна и академична година, излиза нов брой на нашето списание - с две нови специалности на фокус и с нов дизайн. Въобще - очертават се много

нови неща, включително и нови избори.

Затова ще ви поговорим за политика. Стреснахте ли се? Вероятно... „политика“ вече е мръсна дума в нашия език. Ние обаче с партийна пропаганда не се занимаваме - ще поговорим за политиката без излишни емоции - от чисто

научна гледна точка. Причината за това е първата ни специалност на фокус - политология.

И не, не смятам, че политологията е скучна или безперспективна специалност. Нито пък, че не е подходяща за младите хора. Ученето на политология не означава учене за политик. То дава широка хуманитарна подготовка и добър поглед върху дългосрочните процеси в едно общество, а млади хора с такива познания определено са нужни на България.

Втората специалност на фокус в този брой рязко контрастира с първата. От политическите игри минаваме към истинските такива. Знаете ли какво е Gaming индустрията? Може би са ви познати имена като SEGA, Valve Corporation или пък Blizzard Entertainment. Ако е така, значи - подобно на мен самия - сте имали страхотното детство.

Поколението, което откри компютърните игри в детството си порасна, а с него и игрите се превърнаха в занимание за възрастни. Не е изненадващо, че за да отговорят на нуждите на тази бързо разрастваща се индустрия, все повече висши училища започват да разработват специализирани програми.

На пръв поглед - двете теми на този брой нямат много общо. Според мен обаче това не е точно така. И двете са актуални и важни в съвременния динамичен свят - както откритият за всички Интернет, така и мъглявите политически сделки. Това са теми, с които бъдещите поколения тепърва ще се занимават, но работата по тях започва от сега.

*Йордан Карапачев,
редактор*

СЪДЪРЖАНИЕ

Студентски живот	6
Франция – Université Jean Moulin Lyon III	
Езиково обучение	10
Искате да научите чужд език?	
Изпити и сертификати	12
SAT	
Събития	14
Изложения за международно образование	
Интервю	16
Албена Вандалова и Виктория Тодорова, Образователен център АДВАНС	
Специалност на фокус	18
Политология	
Специалност на фокус	24
Гейм Дизайн	
Финансиране на образованието	30
Студентските кредити	
Обучение в САЩ	32
Неограничените възможности за образование	
Образование в цифри	36
Топ 25 на висшите училища в САЩ	

Обучение в Белгия	38
Програми на английски език	
Обучение във Франция	40
Обучение по Право	
Обучение във Великобритания	42
С какво се отличават университетите от Russel Group?	
Нетрадиционна специалност	46
Метеорология	
Технологии	48
Новите технологии в класните стаи	
Професия	50
Учител – това звучи гордо	
Пътуване	52
Октоберфест – Вурст и бира на поляната на Терез	
Историческо събитие	55
Първата студентска стачка	
Лайфстайл	58
Новини	60
Любопитно	64

КЪДЕ ДА НИ НАМЕРИТЕ:

Бензиностанции: ■ Shell ■ Petrol; **Книжарници:** ■ Хеликон ■ Bookpoint ■ Orange center ■ Greenwich; **Вериги за хранителни стоки:** ■ Фантастико ■ Carrefour; **Онлайн магазини:** ■ Store.bg ■ Bookpoint.bg ■ biblio.bg ■ globulbooks.com; **Дистрибутори:** ■ Булгарпрес ■ Български пощи ■ Доби прес ■ НАР ■ Агенция Стрела ■ InMedio; **Други:** Павилиони Lafka

ЕКИП:

ИЗДАТЕЛ:

Маркет Тренд ООД

редактор:

Йордан Карапенчев
editorial@studyabroad.bg

автори:

Борис Глушков
Димитър Димитров
Ива Балабанова-Ганчева
Юлия Кошаревска

сътрудници:

Нели Младенова
Светлана Енчева

коректор:

Ива Йохан Ганчева

производствен директор:

Виргиния Димитрова

реклама:

Ана Автова
reklama@studyabroad.bg

разпространение:

Владислав Герасимов

абонаменти:

Даниела Стоянова

дизайн:

Иво Грозев

Кети Церовска

design@studyabroad.bg

фотограф:

Костадин Кръстев - Кого

За контакт:

02/ 961 62 63, 02/ 961 63 63

office@studyabroad.bg

www.StudyAbroad.bg

корица

септември 2014:

фотограф:

Костадин Кръстев - Кого

дизайн: Иво Грозев

модел: Кристина Чернева

.....
сп. Образование и специализация в чужбина е запазена марка на Маркет Тренд ООД.
Никаква част от това издание не може да бъде копирана изцяло или в частичност без изричното писмено разрешение на издателя. Всички права запазени. Издателят не носи отговорност за достоверността на информацията, подадена в рекламните и платените публикации.

Име:

Светлана Николаева Енчева

Специалност:

Бакалавър „Приложна лингвистика
и международна търговия“

Университет:

Université Jean Moulin Lyon III

Държава:

Франция

Светлана Николаева Енчева

„ИСКРЕНО СЕ НАДЯВАМ, ЧЕ ПОВЕЧЕ МОИ СЪНАРОДНИЦИ ЩЕ РЕШАТ ДА СЕ ЗАВЪРНАТ В БЪЛГАРИЯ, КЪДЕТО ДА ПРИЛОЖАТ И ДОРАЗВИЯТ ЗНАНИЯТА СИ“

разказ на Светлана Енчева

Предисторията

През 2008 г. завърших основното си образование в езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“ във Велико Търново. Паралелката ми беше с изучаване на френски и английски език. Учителите ни обучаваха с идеята, че повечето от нас ще заминат в чужбина след завършване на средното си образование. Така и стана. Повечето от моите съученици отидоха да учат в чуждестранни университети в Европа, Азия и Щатите, заради по-професионално адаптираните образователни системи, както и привилегиите за студенти, които тези държави предлагат.

Изборът

В началото подходих по-скоро практично и избрах града, а не университета. Лион е вторият по големина студентски град във Франция, предоставящ много възможности за работа и обучение, а не на по-

следно място и забавления. След като избрах мястото, подробно проучих държавните университети, предлаганите от тях специалности и общежития. От огромно значение беше и заеманото от учебното заведение място в световните класации, както и степенята на реализация на студентите след приключване на образованието. Université Jean Moulin Lyon III се оказа най-добре съчетаващ тези параметри. Ето защо той бе на първо място в моя списък със желания.

ПРЕПОРЪЧВАМ НА ВСЕКИ, ЗАХВАЩАЩ СЕ С КАНДИДАТСТВАНЕ В ЧУЖД УНИВЕРСИТЕТ, САМ ДА ПРОУЧИ ПРОЦЕДУРИТЕ И ДА СИ ПОДГОТВИ ДОКУМЕНТИТЕ

Кандидатстването

През 2008 г., поради скорошното ни приемане в Европейския съюз, кандидатстването протече доста трудно поради не дотам изяснените критерии за чуждестранни студенти в Европейските университети. В продължение на месеци течеше кореспонденция между мен и администрацията на университетите, за да се изяснят необходимите документи, изпити и легализации. Все пак, на французите винаги им е трябвало повече време за тези неща. Въпреки главоболията, препоръчвам на всеки, захващащ се с кандидатстване в чужд университет, сам да проучи процедурите и да си подготви документите. Така първите седмици в университета са доста по-лесни, тъй като вече познаваш административните процедури и знаеш къде, какво и как трябва да се направи.

Учебният процес

Както и в България, учебната година е разделена на два семестъра – летен и зимен, на края на всеки от които има изпити по изучаваните предмети. Двамата семестъра носят общо 60 кредита (по 30 за всеки), като всеки изпит, според своята значимост, съставлява различен процент от тези кредити. Скалата за оценяване е от 1 до 20, като 1 е най-ниската възможна оценка, а 20 – най-високата. Трябва да се знае обаче, че в добрите университети много рядко се пише 20. Това дава истинска стойност на успехите на добрите студенти, когато я получат.

Иначе през учебната година се разчита много на индивидуалната работа и усърдие. Никой регулярно не следи това дали присъстваш на лекции и дали се подготвяш ежедневно. Това обикновено проличава в края на семестъ-

ра по време на сесия.

За да илюстрирам ситуацията през първата година, ще разкажа случка от първата ми лекция по право. Професорът влезе в залата с безупречна точност. Студентите все още се съетяха и си търсеха място във вече препълнената

От постъпили над 400 студента първа година, специалността завършиха по-малко от 100. Най-голям брой отпадат поради нисък успех, по-малко по икономически и мотивационни причини. Ето защо всеки, решил да кандидатства в западен универси-

ОТ ПОСТЪПИЛИ НАД 400 СТУДЕНТА ПЪРВА ГОДИНА, СПЕЦИАЛНОСТТА ЗАВЪРШИХА ПО-МАЛКО ОТ 100

зала, побираща 400 студента. След като всички се поуспокоиха и чинно извадиха лаптопите и тефтерите, професорът помоли всички студенти в залата да погледнат човека вляво от тях. След това и човека отгясно. Накрая всички да погледнат него. След 10 секунди всички гледахме очакващо преподавателя, който ни съобщи, че във втората година ще продължи само един от състудентите ни от двете страни...

тет, трябва да знае, че усърдната работа и любознателността са непоръчителни, а предпоставка за успешното завършване.

Животът във Франция

Във Франция български студент, обучаващ се в държавно

Искате да научите ЧУЖД ЕЗИК?

материал на Йордан Карапенчев

Свободното владение на чужд език означава много неща. Това е както конкурентно предимство на пазара на труда, така и възможност за личностно развитие. Може да видите гледната точка на чуждестранните медии, да прочетете любима книга в оригинал или просто да откриете нови приятели. Предизвикателството се състои в това да стигнем до въпросното „свободно говорене“. По тази причина от този брой започваме рубриката „Езиково обучение“. В следващите месеци ще ви представим накратко най-важните моменти, свързани с езиковото обучение, както и полезни съвети за ученето на чужди езици. Материалите, които може да прочетете, ще бъдат изготвяни съвместно от нашия екип и специалисти от езикови училища.

Ще започнем поредицата си с няколко основни съвета за изучаването на чужди езици. Да, всеки човек е различен и да, съществуват множество различни методики за преподаване. Но все пак, педагогическата практика и някои от най-съвременните изследвания са показали кои техники са по-надеждни и кои не. Ето го и нашия списък:

ТРИТЕ НАЙ-ВАЖНИ НЕЩА

Има три основни действия, които трябва да предприемете, ако искате да научите добре един език. Говорене, говорене и пак говорене. Всеки, който иска да научи чужд език до съвършенство трябва да преодолее страха от разговори на въпросния език. Хората, за които този език е роден, по-скоро ще се зарадват на усилията ви, дори и ако правите много грешки (може би с изключение на някои французи) и няма да си навлечете негативи.

Човешкото съзнание запомня много повече неща, когато

те са свързани със социални преживявания и емоции, отколкото когато се опитвате да наизубрите един списък с думи. Ако научите нова дума от интересен или приятен за вас човек, то със сигурност ще я запаметите веднага. В този смисъл езикът е социално умение, а не набор от думи, които трябва да се помнят. Затова – преодолейте тази бариера колкото се може порано.

РАБОТЕТЕ ПО-МАЛКО, НО ПО-ИНТЕНЗИВНО

Повечето хора в България са учили поне по един чужд език в училище. Навремето навсякъде задължително се е изучавал руски, а днес често е заменен от английски, немски и френски. Парадоксално, защото в същото време повечето хора не знаят повече от няколко думи на език, различен от българския.

Причината не е мързел или лоши учители – просто мето-

диката е сбъркана. В училище чуждият език се учи по 40 минути 3-4 пъти седмично, което е крайно недостатъчно – недостатъчно не като общо времетраене, а като натоварване. Проучванията показват, че ученици, които учат в продължение на 4-5 часа наведнъж в един ден, запомнят много повече от връстниците им, които минават същия материал за 1 седмица.

Впрочем, първият модел се практикува и в България от езиковите гимназии (макар и само в първата година на обучението) и частните езикови школи у нас. Учениците там често имат по 2-3 или повече астрономически часа един след друг и показват доста по-добри резултати.

ЗАПОЧНЕТЕ С НАЙ-РАЗПРОСТРАНЕНИТЕ ДУМИ

Знаете ли, че средностатистическият човек използва често едва от 500 до 1000 думи. Това е наистина впечат-

SAT

КЛЮЧ КЪМ НАЙ-ДОБРИТЕ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

материал на Нели Младенова,
Фондация „Св. Св. Кирил и Методий“

Подготовката

Почти две десетилетия фондация „Св. Св. Кирил и Методий“ подготвя учениците в България и провежда изпита SAT, който отваря вратите към големите американски университети от бръшляновата лига, и за много от престижните висши учебни заведения в Англия, Холандия, Белгия, Италия, Испания и др.

Високо квалифицирани преподаватели по математика и английски език ежегодно обучават десетки ученици от езиковите, математическите и спортни гимназии и им помагат да се справят с трудностите на този изпит, да постигнат отлични резултати и да бъдат приети в избраните университети.

В много случаи добрите постижения гарантират на учениците и тъй желаните стипендии. На всички нас е ясно, че за да постигнат тези високи резултати, и ученици, и преподаватели трябва да дават всичко от себе си, за да се радват на максималния брой точки.

Тестът SAT е създаден през 90-те години и е внедрен от Колидж борд, американска организация, която има за цел да даде на учениците възможност за по-широк достъп до висшите учебни заведения. Всяка година над 7 милиона деца от цял свят се явяват на този тест и около 6000 учебни институции работят за подготовката и усъвършенстването на програмите за изпита.

Ежегодно излизат нови системи за работа. Предимството на Фондацията е, че разполага с много помагала и различни сборници, които са на разположение на готвещите се за теста.

Какво представлява тестът

Това е образователен изпит за определяне на лингвистичните, математическите и знания по определен предмет на даден човек. През 1993 година изпитът бе преименуван на SAT-Reasoning Test (или SAT I) и SAT II (изпити по отделни предмети, общо 20 на брой).

Тестовите по предмет са с продължителност един час и се състоят главно от въпроси с няколко отговора, от които да се избере най-правилния по определена тема.

Тези изпити оценяват знанията и уменията по точно определен предмет и тяхното приложение. Те са пряко свързани с учебния материал и затова учениците най-често избират физика, биология, световна история или математика. Често се избират и различни езици, изучавани в гимназиалния курс. Учениците се справят много добре с този вид изпити. Изборът на предмет често е свързан с изискванията на дадено учебно заведение или зависи от подготовката на ученика.

Тестът SAT е най-добрият независим стандартизиран метод за проверка на готовността на учениците да постигнат във висше учебно заведение. Той е съобразен с възможностите на всички ученици, училища и страни, като предоставя ясна и обек-

Албена Вандалова и Виктория Тодорова:

ГОРДИ СМЕ, ЧЕ УСПЯХМЕ ДА ОБЕДИНИМ ВСИЧКИ ТЕЗИ ДОКАЗАЛИ СЕ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ, РАБОТЕЩИ ПРИ НАС

интервю на Виргиния Димитрова

Представете се с няколко думи пред нашите читатели.

АВ: Казвам се Албена Вандалова и съм академичен директор на Образователен център АДВАНС. Цялата ми професионална кариера е посветена първо на преподаването, а в последствие и на цялостното развитие на академичните процеси - внедряване на подходящи учебни системи за изучаване на английски език; изготвяне на специфични учебни програми, допълнителни материали и тестове; подбор на преподаватели за работа с различни възрастови групи; организиране на вътрешно-фирмени обучения под формата на разнообразни семинари и уъркшопове; контрол на учебната дейност като качество на преподаване, успеваемост на обучаемите и др. През последните 16 години изцяло съм се посветила на ръководенето на академичните дейности в някои от водещите частни езикови училища в страната.

ВТ: Казвам се Виктория Тодорова и също съм академичен директор в Образователен център АДВАНС. Имам 20-годишен

опит като преподавател по английски език, като през последните 8 години изпълнявах и ръководна академична длъжност в едно от водещите езикови училища в страната. Освен в преподаването на различни възрастови групи, имам опит и в набиране и обучение на учители, разработване на учебни програми, изнасяне на семинари и др. От 2011 год. съм и сертифициран изпитващ на Университета Кеймбридж.

Какво ви мотивира да създадете АДВАНС?

АВ: През пролетта на 2013 г. подготвихме създаването на Образователен център АДВАНС, а от 3 юни същата година официално стартирахме дейността на нашето училище. От самото начало ние се движим от стремежа си да създадем едно различно място не само за изучаване на английски език, но и място, което да подпомага днешните деца в израстването и изграждането им като млади, възпитани и интелигентни личности. Място, където заедно, преподаватели и родители, ръка за ръка, работим за една и съща кауза и вървим в една и съща посока - образованието и възпитанието на нашите деца.

Кое беше най-голямото предизвикателство, с което се сблъскахте?

ВТ: Определено преминаването от групата страна - тази на мениджъри на цялата дейност в Образователен център АДВАНС. За нас това беше нова територия, непозната до момента - нови задачи и ангажименти, с които се налагаше да свикнем незабавно, нови отговорности, които трябваше бързо да поемем. И до ден днешен продължаваме да опознаваме новите

за нас води, в които плуваме.

АВ: До неотдавна нашият професионален път беше изцяло ориентиран към обучение и академична дейност и в един момент, освен отговорността към нашите деца и родители, ние поемаме отговорност и към нашите колеги, партньори и цялата ни общественост. Разбира се, тази ни позиция ни дава и възможността да реализираме всички наши идеи и всичко онова, което през годините сме считали, че е необходимо да се направи и е важно да присъства в работата и отношенията ни с всички тези групи - нещо, което по една или друга причина не бяхме успявали да постигнем преди създаването на АДВАНС. Щастливи сме, че го направихме.

Какви програми предлага вашият езиков център към момента и можете ли да ни кажете кои от тях са най-популярни?

ВТ: Програмите, които предлагаме при нас, са: годишно обучение за деца и тийнейджъри, летни училища за деца, интензивни курсове за работещи и

ПОЛИТОЛОГИЯ

РАЗГОВОР ЗА ПОЛИТИКА БЕЗ ЕМОЦИИ

материал на Йордан Карпенчев

Месец септември се оказва неочаквано „горещ“, но не толкова от климатичните промени, а заради политическите страсти, които са обхванали страната. Едва ли има по-подходящ момент да поговорим за науката политология. Дебелите академични книги казват, че това е социална наука, която изучава теорията и практиката на политиката, анализира политическите системи и политическото поведение. С други думи – политологията търси голямата картина на събитията и историческите процеси в политиката, а не злободневие, с което се сблъскваме покрай избори. Това – разбира се – не пречи на политолозите да бъдат чести гости в телевизионните студиа винаги, когато има политически дебати.

Тази наука е тясно свързана с антропологията, икономиката, международните отношения, психологията, социологията, историята, правото и редица други сфери на познанието. Политолозите имат и интересни възможности за кариерно развитие (които не се изчерпват до анализатори в изборните студиа на телевизиите), но затова ще поговорим след малко.

Политологията като наука

Към края на 19-ти век в САЩ се създават специализирани училища за обучение на кадри за държавната администрация. Макар реално те да не изучават нищо наречено политология, могава за пръв път правителствените политики се пречупват през призмата на научния анализ. Това се приема и за историческото начало на дисциплината политология.

Истинският разцвет на тази наука настъпва на

Стария континент, след края на Втората световна война. След Втората световна война американците налагат политологията в Германия, и донякъде в Австрия, като „наука за демокрацията“ с цел да подсилят демократичното съзнание и процеси.

В България ситуацията е доста по-различна. След 1944 г., в родните висши училища, започват да се изучават специалности като Научен комунизъм и История на БКП. Формално подготовката, която дават, включва политологи-

Стефан Томов завършва политика и икономика през май тази година в университета в Дънди. През всичките четири години от обучението си той е изключително в DUSA – студентската асоциация в университета. Тази година след тежка предизборна кампания, той е избран за вицепрезидент на асоциацията. Това значи, че ще прекара още година в Дънди, работейки за студентите и техните нужди. Позицията му директно влияе на политиката на университета в много отношения. Тя е и причината той да отложи магистърската степен засега.

Стефан Томов, политолог:

ДЕЙНОСТИТЕ ИЗВЪН ЧАСОВЕТЕ СА МНОГО ВАЖНИ, ТЪЙ КАТО ПО ТРУДНИЯ НАЧИН НАУЧАВАТ ЧОВЕКА НА ЦЕННИ УМЕНИЯ

интервю на Юлия Кошаревска

Защо реши да учиш политически науки?

От училище имам интерес към модерната история. Учителката ми в 11-ти клас, госпожа Семкова, ме тласна към специалността, за което ще съм ѝ благодарен за цял живот.

Какво те накара да избереш университета в Дънди?

Една от причините, по които избрах Дънди, беше, че когато кандидатствах катедрата по политика имаше най-висок рейтинг в класацията NSS за студентско удовлетворение от всички останали политически катедри в цялата гържава.

Какви модули се включваха в курса ти? Имаше ли право да избираш какво искаш да учиш?

Учих икономика и политика и имах доста голяма свобода в изборите на

предмети, особено по политика. Предметите, които съм взимал, бяха тясно специализирани към дадени страни или организации: ЕС, Ирландия, Шотландия и т.н.

Кои бяха най-трудни? А най-лесни?

Най-труден, бих казал, беше предметът по наблюдение в ерата на света след 11-ти септември. Предметът беше много интересен и обхващаше информация за събитията около Сноудън, например. Обаче, имаше доста философия, която не ми е по сърце. Предпочитам повече да боравя с факти, отколкото със суха теория. Най-лесен ми беше предметът по политика на ЕС.

В какво се състоеше оценяването?

Есета, изпити и от време на време презентации. Доста рядко, с което не бях съгласен. Лично аз исках повече презентации. Бил си представител на класа – в какво се състоеше ролята ти?

Да, бил съм. Присъствах на срещи с преподаватели и споделях с тях проблемите на колегите ми. Много важен елемент от позицията беше комуникацията със състудентите преди и след тези срещи.

Какви бяха най-големите предизвикателства в това да си президент на българското общество?

Най-голямото предизвикателство пред мен беше справянето с тази задача, ученето и другите ми занимания. Трудно е да се жонглира между няколко ангажиремента.

След избори в университета беше избран за Deputy President. Как стана това?

Кампанията по изборите беше много трудна и изтощителна. Спечелих с много малко. Нямах да успея да го направя без всяка една малка помощ, която получих от приятелите ми. Позицията ми има три основни занимания. Първо, аз съм най-висшият вице президент, което ме прави автоматично отговорник по задачите на президента, когато той отсъства.

Второ, аз се занимавам с академични проблеми на

ГЕЙМ ДИЗАЙН

ДА СЪЗДАВАШ НОВИ СВЕТОВЕ

материал на Димитър Димитров

В последните години става все по-ясно, че Video игрите не са само за деца. Хитове като The Elder Scrolls V: Skyrim, Minecraft и Call of Duty оставят отпечатък в интернет културата и генерират приходи, които във филмовата индустрия само Джеймс Камерън е надминавал (без да броим World of Warcraft, чийто прогнозиран приходи са около 10 милиарда). Геймингът се превръща в съществена част от живота на хората и всеки може да намери нещо за себе си - било то приключения в космоса, състезателни симулатори или фермичка във фейсбук. Големата разлика между играенето на някоя компютърна игра и гледането на филм, е, че филмите са пасивна форма на забавление, докато при игрите се изисква внимание, мисъл и добри рефлексии. Това води до така нареченото „потопяне“ във виртуалния свят и позволява на тази медия да разкаже епични и вълнуващи истории, в чийто център е играчът. Той е изправен пред загадки, морални дилеми и техните последици. А хората, които граят тези светове, са именно гейм дизайнерите.

За кого е подходяща тази специалност

Гейм дизайнерите се делят на две основни групи - художници-аниматори и програмисти. И в двата случая обаче е изключително важно умението за работа в екип. Координацията между отделните хора и екипи е необходима за създаването на една игра и липсата на комуникация може да върне проекта със седмици назад. Другото важно качество за един гейм ди-

зайнер е креативността и богатото въображение. Тъй като се изгражда цял един свят, персонажи и история от нулата, гейм дизайнерът трябва да може да си представи как нещата изглеждат, как си взаимодействат и съответно как да бъдат програмирани. Неочакваните проблеми и досега несрещаните ситуации са ежедневие в този бизнес и затова са нужни хора, които могат да решават проблемите и да измислят нови начини за реализи-

САЩ

НЕОГРАНИЧЕНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ

материал на Йордан Карапенчев

Видове учебни заведения

Общият брой на висшите училища в САЩ е наистина умопомрачителен – всяка година над 4100 държавни и частни колежи, академии и университети се нагряват за симпатиите на кандидат-студентите от Америка, а и от останалата част на света. Тези висши учебни заведения могат условно да бъдат разделени на два вида – според продължителността на обучението в тях и квалификациите, които придобиват техните възпитаници.

Колежи – Това са едни от най-разпространените висши учебни заведения. Те предлагат двугодишно обучение, след което присъждат Associate Degree – диплома за професионална квалификация. Най-близкото, което имаме у нас до това, е квалификацията „професионален бакалавър”.

САЩ заема централната част на Северна Америка и е с територия 9.83 милиона кв. км. и население 309 милиона души. Това е третата държава в света по територия и население. Но това са само географските статистики – когато говорим за Америка, няма как да не признаем, че страната е много повече. Вече два века тя е като магнит за предприемчивите хора от цял свят и неслучайно си е спечелила прозвището „страната на неограничените възможности”. Далеч сме от мисълта, че в Америка всичко е „наред” и там е нещо като „обетованата земя”. Напротив – проблеми има и с тяхната образователна система. Като начало, цените на висшето образование в САЩ са изключително високи и повечето хора прибягват до студентски заеми... и после се затрудняват с изплащането им. Икономисти наричат тези цени в САЩ „балон” и предупреждават за неблагоприятните бъдещи последици.

Университети – Университетите са над 2000 на брой, даващи бакалавърска степен, след завършен 4-годишен курс на обучение, и магистърска, след още 1 или 2, в зависимост от специалността. Някои от най-престижните университети в света са разположени в САЩ. Споменаването на някои имена говори само за себе си – Harvard, MIT, Berkley, Yale, Caltech и т.н. Практически единственият език на висшето образование в САЩ е английският, макар в последните години някои университети да експериментират с програми на испански език, насочени към местното испаноговорящо население.

Кандидатстването

Ако кандидатствате в САЩ, трябва да имате предвид някои особености. Америка е федерална държава и всеки отделен щат има свое собствено правителство и закони по отношение на висшето образование. Освен това, университетите се радват на широка академична автономия, което им позволява да въвеждат допълнителни критерии при приема на студенти. Разучете добре конкретното висше училище, от което се интересувате, за

ЕЛИТНИ ИТАЛИАНСКИ УНИВЕРСИТЕТИ ПРИСТИГАТ В БЪЛГАРИЯ

Третото издание на изложение „Дни на италианското образование“ ще се проведе на 11-12 октомври, от 11-17 ч. в сградата на „Интерпред“, София. Изложението е част от инициативата „Седмица на италианския език и култура“ и се организира под патронажа на Италиански културен институт и Италианска търговска камара.

„Дни на италианското образование“ е единственият специализиран форум за обучение в Италия, който ще представи 15 от най-добрите италиански университети с програми на италиански и английски език. Българските студенти ще имат възможност да се срещнат лично с представители на институциите и да получат информация за програмите, изискванията за кандидатстване, крайните срокове и възможностите за стипендии. Предвидени са и презентации.

Сред изложителите се откроява POLITECNICO DI MILANO, един от най-реномираните университети за архитектура, инженерни науки и дизайн, класиран на първо място сред техническите университети в Италия според QS World University Ranking 2013. В изложението ще дебютират миланския институт по мода ACCADEMIA DEL LUSSO, специализираната академия за пилоти ACCADEMIA DEL VOLO, университетът за дистанционно обучение eCampus и кулинарната академия LA SCUOLA DI CUCINA.

Интерес представлява и Римският държавен университет UNIVERSITY OF ROME TOR VERGATA, класиран в „Топ 50“ на най-добрите университети в света с по-малко от петдесетгодишна история. Сред изложителите е

и UNIVERSITÀ CATTOLICA DEL SACRO CUORE, чиито възпитаници са сред най-изтъкнатите италиански общественици: бившият председател на Европейската комисия Романо ПРОДИ, трима министър-председатели на Италия и осем министри. В изложението участва и UNIVERSITY OF PISA, който е направил най-зрелищен скок в QS World University Ranking за 2013, печелейки 45 позиции.

Популярният колеж за мода, дизайн и визуални комуникации ISTITUTO EUROPEO DI DESIGN също ще бъде представен. Той има завидна мрежа от партньорски компании за провеждане на стажове, сред които са Canon, Swatch, Whirlpool, Hitachi, AllItalia, Fendi, Max Mara, Armani, Pupa, Ferre, IBM, BMW, Fiat и Philips.

За първи път ще бъде представено и най-старото бизнес училище в Италия CA' FOSCARI UNIVERSITY OF VENICE.

Таксите за обучение в държавните университети в Италия се определят на база семейни доходи и повечето български студенти плащат между 800 и 3300 евро.

За регистрация и допълнителна информация:
<http://studyinitaly.bg/fair/registration>

ДНИ НА
ИТАЛИАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

STUDY in ITALY

11-12 Окт. София, Интерпред, 11-17 ч.

WWW.STUDYINITALY.BG

УЧАСТНИЦИ:

- » Politecnico di Milano
- » Università Cattolica del Sacro Cuore
- » University of Rome Tor Vergata
- » University of Pisa
- » University of Eastern Piedmont Amedeo Avogadro
- » Ca' Foscari University of Venice
- » John Cabot University
- » Istituto Europeo di Design
- » MIP
- » Università eCampus
- » Accademia del Lusso
- » NABA
- » Domus Academy
- » Accademia del Volo
- » La Scuola di Cucina

ТОП 25

НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В САЩ

материал на Йордан Карапенчев

След приемането на България за пълноправен член на Европейския съюз, интересът към висшето образование в САЩ видимо спадна. Това донякъде може да бъде обяснено и с непрекъснато растящите такси за образование отвъд океана, както и с пренасочването на икономическата емиграция към Западна Европа. Въпреки това висшите училища в страната на неограничените възможности продължават да оглавяват редица престижни международни класации заради качествено образование, което осигуряват на възпитаниците си. По-долу сме ви представили кратка класация с водещите 25 висши училища според рейтинга на престижния американски портал за образование „US news – Rankings and Reviews“. Обърнете внимание на факта, че някои от университетите са класирани с равни резултати. При това положение сме запазили подредбата, предложена в оригиналното изследване на организацията.

Позиция	Висше училище	Годишни такси (в щатски долари)	Брой студенти	Процент преминали във втори курс	Процент завършили
1	Princeton University	40 170	8 010	98%	96%
2	Harvard University	42 292	19 726	98%	97%
3	Yale University New Haven, CT	44 000	11 906	99%	96%
4	Columbia University	49 138	23 168	99%	97%
5	Stanford University	43 245	18 217	98%	98%
5 (6)	University of Chicago	46 386	12 508	99%	92%
7	Duke University	45 476	15 386	97%	95%
7 (8)	Massachusetts Institute of Technology	43 498	11 189	97%	93%
7 (9)	University of Pennsylvania	45 890	21 339	98%	96%
10	California Institute of Technology	41 538	2 243	98%	92%
10 (11)	Dartmouth College	46 752	6 277	98%	96%
12	Johns Hopkins University	45 470	21 001	97%	94%
12 (13)	Northwestern University	45 527	20 439	97%	93%
14	Brown University	45 612	8 885	98%	95%

БЕЛГИЯ

ПРОГРАМИ НА АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

материал на Йордан Карапенчев

Белгия е странна държава – по принцип, преди не е имало народ белгийци, няма и белгийски език. Страната е кръстена на древното келтско племе белги, което е изчезнало векове преди основаването ѝ през 1830 година. Основната причина за създаването ѝ всъщност е да отслаби френското влияние в региона. Двеста години по-късно държавата не само е преживяла превратностите на историята, но се е превърнала в политически център на Европейския съюз. Столицата ѝ Брюксел е столица и на ЕС – там са разположени ключови институции като Европейската комисия, Европарламента и редица агенции. В езиково отношение страната обаче остава разделена на три – на север доминира холандският език (наричан фламандски в Белгия), на юг – френски, а на изток – немски. Като добавим и стотиците хиляди имигранти от Африка и Източна Европа, бъркотията от езици става пълна. Затова не е изненадващо, че в страната английският език става все по-популярен като средство за комуникация между различните народности.

Образование на английски език

Популярността на английския език е тясно свързана с разпространението му в образователната система на страната. Получилите образование във фламандската или немската част на Белгия са масово триезични – говорят книжовен холандски или немски, местния диалект на съответния език, плюс френски или английски. Французите (типично за тях) по-рядко говорят на други езици, но и сред тях има много, които разбират холандски и английски.

Във висшето образование се следва същият принцип и вече почти всички университети в Белгия предлагат и обучение на английски език. То е предвидено за международни студенти, но от него се възползват и много белгийци. Едногодишните такси за обучение в страната се движат в интервала от 350 до 500 евро. Като правило, програмите на английски език са малко по-скъпи от тези на холандски и френски, но това зависи до голяма степен и от законодателството на отделните региони.

Тук е мястото да кажем, че двете езикови общности на страната си имат свои правителства и образователни министерства, където се вземат повечето решения, свързани с работата на висшите училища. Затова преди да кандидатствате където и да е, проверете изискванията на местните власти.

Избор на университет

Практически всички белгийски университети предлагат и курсове на английски език, най-малкото за нуждите на студентите по програма Еразъм, които не са кандидатствали с френски или холандски език. Освен тях в страната работят и редица висши училища, където английският е основен или равноправен с местните езици. Много от тези висши училища са свързани с университети от САЩ и Великобритания или предлагат съвместни учебни програми. Ето кратък списък с такива институции, одобрени от американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“ (www.fullbright.be):

- American University's Brussels Center
- The University of Kent's Brussels School of International Studies
- Centre Européen de recherches internationales et stratégiques
- Howest University College West Flanders
- HUBrussels University College
- The Open University in Belgium
- United business institutes – Brussels
- The University of Ghent
- Vrije Universiteit Brussel (VUB)

Документи за кандидатстване

Кандидатстването в Белгия се провежда по сходен начин, независимо от това дали става дума за програма на френски, хо-

ФРАНЦИЯ

ОБУЧЕНИЕ ПО ПРАВО

материал на Йордан Карапенчев

Франция е сред най-активните и влиятелни страни на международната сцена. С население от 65,4 милиона души и територия от 551 000 кв. км. се нарежда на 48-мо място в света и на 3-то в Европа след Русия и Украйна. Страната често бива наричана „двигател на Европейския съюз“ (заедно с Германия), заради силната си икономика и постоянната про-европейска политика, която водят правителствата ѝ.

Франция има водещата роля и в сферата на образованието. Тя се нарежда на трето място в света по процент чуждестранни студенти в университетите след Великобритания и САЩ. Голяма част от тези студенти идват от бившите френски колонии, но има и много източно-европейски, сред които и българи.

Правото във Франция

Обучението по право във Франция протича в т.нар. Правни школи, които от своя страна са свързани с някой университет. Фактически са

факултетите, но по традиция имат друго име. В страната се прилага т.нар. Континентална юридическа система, която е разпространена в повечето европейски страни.

Образованието по право е разделено на три етапа, съгласно европейските стандарти, наложени с Болонския процес. Подобно на България, във Франция правист се става само след магистърска степен. Приемът се осъществява след средно образование, по същата процедура, която се следва и за останалите специалности.

Желаещите да запишат специалност „Право“ във Франция трябва да се подготвят за минимум 5 години сериозно учене.

След 3 години обучение се получава бакалавърска степен по право (Licence de droit). Важно е да се отбележи, че бакалаврите не могат да получат юридическа правоспособност. Този етап от обучението се смята за изключително труден – в някои висши училища над 70 процента от студентите не завършват.

След още 2 години се придобива магистърска степен по право (Master de droit). Първата от тези две години дава специализирана подготовка в някоя от следните области – публично право, частно право, бизнес право или европейско и международно право. Втората година е практически насочена – включва както из-

НЕ СИ МИСЛЕТЕ, ЧЕ ЩОМ ЗАВЪРШИТЕ СПЕЦИАЛНОСТ ПРАВО ВСИЧКО СВЪРШВА И ОТ СЛЕДВАЩИЯ ДЕН МОЖЕ ДА СИ ТЪРСИТЕ РАБОТА КАТО АДВОКАТ, СЪДИЯ, НОТАРИУС ИЛИ КАКВАТО И ДА Е ПРОФЕСИЯ, СВЪРЗАНА С ПРАВОТО

вънкласни занимания, така и други тясноспециализирани предмети по избор на студента.

Третият образователен етап е докторантурата (Doctorat en droit). Тя отнема три (в редки случаи и повече) години и отваря вратите пред студентите за академична кариера в областта на правото.

Избор на университет

За съжаление във Франция няма класация, която да измерва конкретно представянето на висшите училища по специалността Право. Затова и списъкът с образователни институции по-долу не трябва да се приема като класация, а просто като своеобразен ориентир в морето от информация, с което ще се сблъскаме, когато започнем собственото си проучване.

С КАКВО СЕ ОТЛИЧАВАТ УНИВЕРСИТЕТИТЕ ОТ RUSSELL GROUP

материал на Юлия Кошаревска

Всички университети във Великобритания се стараят да привлекат възможно най-много студенти, особено след увеличението на таксите в Англия. За това конкуренцията между маркетинговите им отдели става все по-голяма. Един от инструментите, които се из-

ползват в борбата за студенти, е членството в различни групи на университети.

Първоначално тези групи възникват като инструмент за лобиране и оформяне на политиката за висше образование в страната, но с течение на времето се превръщат и в начин за брандиране на университетите.

Една от най-големите групи е Russell Group, която е символ за качествено обучение и големи инвестиции в областта на проучванията. Прибавянето на етикет Russell Group със сигурност е печеливш ход за всеки университет, целящ да привлече повече студенти, показали високи резултати по време на средното си образование.

Някои от другите групи университети са Million+, която обединява новите университети; Guild HE, състояща се от специализирани професионални институции, и University Alliance – групата на университетите с бизнес насоченост. Russell Group е основана през 1994 година и носи името на хотел в Лондон, където представители на най-големите имена в британското висше образование провеждали срещите си. В момента тя включва 24 водещи университета. Общото помежду им е, че отделят специално внимание на

изследователската дейност. Обучението и връзките с бизнеса и публичния сектор също са важни за институциите в групата.

Една трета от завършващите математически и научни специалности и 80% от бъдещите доктори и стоматолози посещават някой от университетите от Russell Group. Но университетите в групата далеч не са тясно специализирани в тези направления – приносът им към изследователската дейност и обучението в областта на хуманитарните науки е впечатляващо.

Всички университети в групата поддържат добри връзки с местната икономика в града, в който се намират. Често те са едни от най-големите работодатели в населеното място. Влиянието им върху британската икономика също е голямо: над 32 милиарда лири принос към икономиката годишно; над 300 000 работни места на територията на цялата страна; над 4 милиарда лири, спечелени от въд граница.

Russel Group привлича една трета от чуждестранните бакалаври и 39% от магистрите във Великобритания. Процентът на чуждестранни преподаватели в университетите от групата е поч-

МЕТЕОРОЛОГИЯ

материал на Борис Глушков

Метеорологията е наука, която се свързва най-често с професията на синоптиците и метеоролозите. Тя се занимава с изследване на атмосферата и атмосферните явления, на базата на които се правят прогнозите за времето. Областта на метеорологията, занимаваща се с прогнозиране на времето, се нарича синоптична метеорология. Тя е най-популярното практическо приложение на тази наука – голяма степен това се дължи на обвързаността на синоптиците с масовите медии като телевизиите.

Нетрадиционната специалност на метеоролозите

В зависимост от учебното заведение, в което учите, името на специалността ви може да не е точно Метеорология, но въпреки това с нея да придобиете професионалната квалификация метеоролог. Това е така, защото с метеорологията се занимават няколко науки като Линейна алгебра и аналитична геометрия, Програмиране и числени методи, Математически анализ, Обща физика, Теоретична физика, Механика и молекулярна физика, Електричество и магнетизъм, Метеорология, Физика на атмосферата, Климатология и др. От учебното заведение зависи по какъв начин ще е формулирано името на специалността, затова, когато избирате университет, имайте едно на ум, ако имената на бакалавърските програми не съдържат понятието Метеорология, но засягат изучаването на атмосферните науки. Важно е да знаете, че ако искате да учите

тази нетрадиционна специалност с целта да се занимавате с изследователска дейност и преподаване, ще ви трябва задължително магистърска или докторска степен. В България Метеорология се изучава само като магистърска програма, така че ако сте избрали да учите в родината, бакалавърската степен по Физика няма да ви е достатъчна за придобиването на професионална квалификация метеоролог.

Какви умения придобиват метеоролозите?

Един метеоролог изучава науките, свързани с метеорологията и придобива уменията да разпознава точно прогнозите за времето. Съществува една заблуда, че тази професия изисква само усвояването на теория, за да се превърнете в специалист. Това не е съвсем така. Нужна е непрекъсната практика. Всеки метеоролог може да разчете диаграма, според която температурите ще паднат с 12 градуса, но е нужен доста

опит, за да се определи какво означават тези данни за конкретни географски регион. Например, ако се съберат на едно място метеоролози от България, Испания, Германия и Русия и им се предява за анализ диаграма на времето в София, всички метеоролози ще успеят да разчетат диаграмата, но българинът ще има най-висок шанс да направи прогнозата правилно, защото той ще е най-опитният в този географски регион. За синоптиците от телевизиите, обаче, с най-голяма важност стои умението да преведат тази научна прогноза за времето на достъпен език, така че хората в домовете си да я разберат.

Личните качества, които могат да ви помогнат в процеса на изучаване на тази нетрадиционна специалност, както и в процеса на практиката, са:

- Концентрация на вниманието;
- Наблюдателност;
- Логическо мислене;
- Търпение, упоритост и дисциплинираност.

С какви технологии ще се обучавате?

Сателитни изображения, рагари и много компютри с интернет ресурси – това са технологиите и информацията, с която ще ви затрудняват в практическата част на метеорологията. Компютърният свят непрекъснато се развива и се произвеждат все по-мощни модели ком-

НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В КЛАСНИТЕ СТАИ

материал на Борис Глушков

Днес много хора признават, че технологията драстично е променила живота и работата им през последните 10 години. Но още по-интересен, но незадаван въпрос е как технологията променя образованието? Лондонското технологично изложение BETT, което се проведе тази година, обърна внимание точно на въпроса колко са се променили нещата за училищата откъм технологична гледна точка. Технологията е нахлула в почти всеки аспект на образованието, трансформира класните стаи и ги превръща в свързвани и интерактивни образователни среди. Ако днес влезете в класната стая в едно развито и финансово стабилно европейско училище, ще забележите много тенденции, които се различават коренно от вашите ученически години, ако сте родени преди 1990 г.

Големи и умни интерактивни дъски

Интерактивните дъски са сред най-популярните технологии, на които беше обърнато специално внимание на Лондонското изложение – големи, малки, някои специално създадени с ефекти за децата, а други съчетаващи функциите от типа всичко-в-едно, подобно на компютрите.

Интерактивни дъски се разработват и използват още от 90-те, но по-новите разработки се отличават от старите с това, че работят със съдържание от cloud платформи (облаци) и позволяват взаимодействие между съдържанието от смартфоните на учениците и учителите в класната стая.

Малкълм Тейлър, продуктор специалист на интерактивни големи дъски в iBoardTouch споделя, че конкуренцията между производителите в тази ниша значително се е увеличила през последните 15 години заради нарастващата популярност на интерактивните дъски. Той разказва, че производителите имат различни цели, като всички се отнасят до това да предоставят на учителя полезни инстру-

менти, които да улеснят работата му.

Такъв инструмент, например, е софтуера за видеоконференции. Благодарение на този софтуер се осъществява дистанционно обучение, както и може да се записват уроци, така че учителите да имат предварително подготвени видео примери за това, което ще преподават по определена тема.

Важен детайл, който Тейлър отбелязва е, че в сравнение с мултимедийните проектори използването на интерактивни дъски харчи по-малко електрическа енергия и по този начин училищата икономисват от сметки. Това дава една нова перспектива към използването на новите технологии в училище, което ги кара да изглеждат не само като лукс, а и като инструмент за спестяване на енергия.

Според неговите изчисления ползването на интерактивна дъска харчи 197 лева електрическа енергия на година в сравнение с мултимедийния проектор, който харчи ел. енергия за 1230 лева.

3D принтер

След като 3D принтирането зае своите стабилни позиции в света на бизнес и потребителските технологии, то започна да намира своето приложение и в класните стаи. Във Великобритания това се случва частично, благодарение на Майкъл Гов, който въвежда 3D принтирането в учебната програма на страната през юли 2013 г.

Тези принтери са подходящи за различни възрастови групи, в зависимост от модела. Има преносими модели, които са идеални за по-малките ученици, докато по-големите устройства са предназначени за учениците от по-горен курс на обучение и следователно могат да създават по-сложни структури, отговарящи на по-сериозната подготовка.

Джеймс Блекбърн, който е маркетинг директор на GoPrint3D разказва, че 3D принтирането може да помогне на учениците да се научат на „пространствено съзнаване“ – умението да се проектират и създават обекти в различни размери, които структурно да изглеждат добре.

Според Блекбърн тази технология може да даде добри основи в областта на дизайна, както и да даде на учениците някои добри уроци по бизнес и икономика. За проектирането на определен проект 3D машината предвижда количеството на необходимия материал, който ще се използва, така че учениците да могат да изчислят стойността на проекта, освен физическите му характеристики. Иновативността на метода гържи интереса на учениците, а правилното му използване може да ги превърне в готови експерти още със завършването на средно образование.

Облаците

Една от тенденциите, които се наблюдават в технологичното развитие на училищата, е боравенето със

съдържание върху cloud платформи (облаци). Влиянието на тези платформи се изразява най-вече чрез свързаността между учители, родители и ученици чрез интернет-базираните услуги и портали.

Тези платформи позволяват на родителите да плащат училищни такси онлайн, да преглеждат работата на децата си, да попълват анкетни карти, да четат писма и съобщения и да се информират за различни новини, които засягат родителските им ангажменти.

Облаците създават виртуална учебна среда за учителите, в която могат да намират данни за своите ученици от всеки компютър с интернет и да им изпращат задачи. В допълнение тези платформи позволяват размяната на документи, следенето на статистики за присъствията на учениците в часовете и не само.

Грешно е да се определят като електронни дневници, защото предоставят много повече услуги, които засягат отношението родител-учител-дете, а не предоставят само статистическа информация за оценки и отсъствия.

Мобилни приложения

Подобно на бизнес сферата, някои училища вече започнаха да приемат мобилната революция в учебните си програми заради популярността на смартфоните и таблетите. Вече много училища в САЩ и Европа са обявили политика, която да позволява на учениците да идват на училище със своето устройство и да го ползват в класните стаи.

За това принос имат технологичните гиганти. Образователното портфолио на Dell, например, включва таблети като Venue 8 Pro и Venue 11 Pro, които позволяват на училищата да зареждат приложения, подходящи за ученици и учители.

Директорът на производствения отдел в Dell Маргарет Франко казва, че широка-

та гама от такива продукти на пазара дава на училищата избор, които да е съобразен с техния профил.

Разбира се, мобилните приложения са не по-малко важни от устройствата. Затова разработчиците насочват фокуса си все повече върху качеството на приложението и начина, по който то ангажира вниманието на учениците и в същото време се гони целта съдържанието на приложението да е максимално полезно за учебния план.

ЕДИН ОТ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ТОЗИ ПРОЦЕС, КОЙТО СЕ ОЧАКВА ДА ВИДИМ В БЪДЕЩЕ, Е МОБИЛНИТЕ ПРИЛОЖЕНИЯ ДА ПРИДОБИЯТ СТАТУТА НА ОФИЦИАЛЕН УЧЕБЕН МАТЕРИАЛ

Ако направим едно сравнение с нещата, които са се променили в образователната система в последните 10 години, дори и в малка страна като България, можем да си направим извода, че най-вероятно ни очаква още по-голям технологичен скок през следващото десетилетие.

Независимо от споровете между консервативните образователни подходи срещу интерактивните такива, на първо място трябва да бъде интересът на децата. А той не може да бъде поддържан, когато интернет и технологиите въпреки предоставят възможности, които правят белите дъски и училищни библиотеки да изглеждат скучно. Запазването на интереса на учениците е на първо място и от тази гледна точка интерактивните подходи надделяват над консервативните.

Можем само да се надяваме, че този процес ще бъде наблюдаван от истински експерти, които да правят добрите избори за децата и да отсяват лошите и вредни практики.

УЧИТЕЛ

ТОВА ЗВУЧИ ГОРДО

материал на Йордан Караленчев

Или поне би следвало да звучи така, имайки предвид важността на учителската работа за обществото. Възрожденските времена, когато гаскалът, попът и кметът са били трите най-важни личности за всяко село и градче, са отминали. Днес все по-често говорим за проблемите на учителите в България – ниски заплати, невъзпитани ученици, лоша работна среда и т.н.

Въпреки това учителската професия има своите безспорни предимства. Освен удоволстворението от успехите на възпитаниците си, учителите се радват на големи летни отпуски и стабилни работни места. С оглед на застаряващото учителско съсловие, в обозримо бъдеще ще се откриват и все повече работни места, въпреки икономическите проблеми на страната ни.

Какво работи един учител

Учителската работа със сигурност не се изчерпва само с изнасянето на урока в класната стая. В известен смисъл, това може да бъде определено като основна част от преподавателския процес, най-вече заради възможностите за пряк контакт с учениците.

Но нещата, които се случват преди и след учебния час, са пряко свързани с качеството на преподаване и не бива да се пренебрегват.

Учителят трябва да е в крак

с най-новата информация от своята област и непрекъснато да усъвършенства познанията си. Няма учебни дисциплини, където да няма промени – дори и в историята непрекъснато се правят открития, които променят представата ни за миналите събития. Добра практика е да се четат професионални списания и актуалната научна литература.

След часовете пък, отговорност на учителят е да проверява работата на своите възпитаници – есета, тестове, контролни и т.н. В 11-ти и 12-ти клас могат да се възлагат и курсови работи, които изискват и повече време за проверка. Паралелно с това, трябва да се готви и да се преговаря материалът за следващия учебен час – защото дори и учителите забравят.

Къде се изучава в България

На територията на страната има множество педагогически факултети и колежи. Можем да изброим осем родни висши училища, където се изучават специалности в общото направление педагогика. Трябва да отбележим, че това не включва специалности като „Педагогика на обучението по физическа култура и спорт, изобразително изкуство“ и т.н.

От нея можем, да направим 2 извода – първо Софийският университет е далеч пред всички останали. Причините

за това са много – по-високият авторитет на учебното заведение сред работодателите, възможностите за студентски практики в елитни столични училища и сравнително по-високите заплати в София.

Другият извод е, че всички останали висши училища са, горе-долу, на едно ниво, когато говорим за педагогически специалности. Разликата от 3 точки между втория и последния свидетелства за силната конкуренция между родните висши училища.

Къде се изучава в чужбина

В класациите за образование в чужбина пък можем да видим отчетлива доминация на университетите от англоезични държави. Първите десет места в авторитетната он-лайн класация на QS World University Rankings са окупирани от висши училища в САЩ, Великобритания и – може би изненадващо за мнозина – далечна Австралия.

Педагогиката обаче рядко попада сред предпочитаните от младите българи специалности, когато си търсят образование зад граница. Ниските учителски заплати и спадналият престиж на професията в България вероятно са сред основните причини за този факт.

Какви са възможностите за кариерно развитие

Схващането, че пред учителите няма широко поле за кариерно развитие, не е точно.

След големите учителски про-
тести преди няколко години
бяха въведени диференцирани
учителски заплати, както и
званията - учител, старши
учител, главен учител и учи-
тел методик. Всяко следващо
стъпало изисква все повече
трудов стаж и квалификации.
Освен това - след допълни-
телно обучение - е възможно
да се кандидатства и за ръко-
водителска длъжност - дирек-
тор или помощник-директор.

В частния сектор също има
алтернативи. Учителите мо-
гат да работят в частни учи-
лища и школи, както и да да-
ват уроци. Възможности за
реализация предлагат и раз-
личните неправителствени
организации, занимаващи се с
образование, фондации и бла-
готворителни дружества.

Говорейки за частните шко-
ли, трябва да споменем, че ра-
ботата там не винаги изисква
учителска правоспособност.
Например - преподавателите
по английски език често имат
само езиков сертификат от

типа на CPE, TOEFL или друга
квалификация, съответства-
ща на ниво C2 по общеевро-
пейската референтна езикова
рамка.

Учителската професия в ЕС

Често говорим за финансо-
вите проблеми на учителско-
то съсловие у нас. Това ни на-
кара да направим едно
сравнение със заплащането и
професионалната реализация
в другите европейски страни.
За съжаление, не е изненадва-
що, че българските учители
се намират в края на подреж-
дането. Челните три места
са заети от англоезичните
страни в съюза - Англия, Шот-
ландия (заедно в състава на
Великобритания) и Ирландия.

Учителите в Шотландия по-
лучават до 100 000 лева го-
дишно, а английските им коле-
ги малко по-малко - около
101 000 лева. В съседна Ирлан-
дия заплащането на учители-
те варира според много фак-
тори (стаж, специалност,
образователна степен и т.н.),

но обикновено се движат в ин-
тервала от 23 000 до 40 000
евро. Известно е, че някои ди-
ректори в частни училища мо-
гат да получават и до 90 000
евро.

Учителите в скандинавски-
те страни пък като цяло са
най-доволни от работата си.
Скорошно изследване опреде-
ля далечна Финландия като
мястото с най-добро основно
и средно образование в съюза.
Учителите там са най-моти-
вирани, разполагат с най-до-
бра материална база и висок
престиж в обществото.

Не е невъзможно да завър-
шите педагогика в една дър-
жава и да се прехвърлите към
преподаване в друга. Това оба-
че е трудна задача в гореиз-
броените страни. Престиж-
ната професия я прави желана
от много млади хора и конку-
ренцията е доста по-голяма.
Сред страните, които изпит-
ват (или се очаква скоро да из-
питат) недостиг на учители
са Гърция, Кипър, Испания и ...
родната ни България.

	Висше училище	Град	Образователна степен	Резултат
1	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	бакалавър, магис- тър	60
2	Русенски университет „Ангел Кънчев“	Русе, Силистра	бакалавър, магис- тър	51
2	Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“	Добрич, Шумен	професионален ба- калавър, бакалавър, магистър, доктор	51
3	Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“	Пловдив, Кърджали, Смолян	бакалавър, магис- тър, доктор	50
3	Тракийски университет	Стара Загора	бакалавър, магис- тър	50
4	Университет „Професор д-р Асен Златаров“ - Бургас	Бургас	бакалавър, магис- тър	49
5	Великотърновски универси- тет „Св. св. Кирил и Методий“	Враца, Велико Търново	професионален ба- калавър, бакалавър, магистър	48
5	Югозападен университет „Неофит Рилски“	Благоевград	бакалавър, магис- тър	48

ВУРСТ И БИРА НА ПОЛЯНАТА НА ТЕРЕЗ

НАД 6 МИЛИОНА ПОСЕЩАВАТ ОКТОБЕРФЕСТ ВСЯКА ГОДИНА

материал на Ива Балабанова-Ганчева

Лятото отмина и който е успял да хване някой и друг слънчев ден на Българското Черноморие, значи е щастливец. Дъждовете, които спряха за кратко през август, бързо доведоха есента и ето – октомври вече чука на вратата. Но освен началото на есента, този месец носи със себе си мирис на нагенички и потоци лееца се бира с адрес Мюнхен, Германия. Ако не сте се сетили, става въпрос за Октоберфест – един от най-масовите празници на света.

Началото

Фестът се провежда за пръв път през 1810 година и през цялата си история е пропускан само 24 пъти заради войни, болести и икономически затруднения, а тази година е 181-вото издание, което започва на 20-ти септември и завършва на 5-ти октомври.

Началото е сложено в годината, в която престолонаследникът Людвиг, по-късно крал Людвиг Първи, се жени за принцеса Терез от Бавария. Кралската сватба се отбелязва с конно състезание, което се провежда на Терезинвиезе (Theresienwiese, Поляната на Терез), кръстено така на принцесата.

Може би не знаете, но... логото на феста за 2014 година е създадено от Крисл Бихлмайер от художествено училище в Мюнхен, чийто проект печели проведения конкурс. То се слага на официалната колекционерска халба и на плаката на събитието.

Шатрите

Традицията е на висока почет и събитието от край време се провежда в големи шатри (14 на брой), всяка от които има собствена история и атмосфера. Изграждането им започва в средата на юли и разнообразието им наистина е такова, че може да задоволи всеки вкус и прищявка. Там се продава бира само от 6 избрани пивоварни в Мюнхен. Ако трябва да бъдем по-точни, всяка година се вари специална бира за Октоберфест, при производството на която се следват строги правила: бирата трябва да спазва изискванията на (забележете) Закона за чистота на германската бира и да бъде произведена в Мюнхен. Напитката съдържа 6% алкохол, което я прави по-силна от обикновеното пиво.

Може би не знаете, но... ще е хубаво да научите няколко думи и изрази, които са типични за Октоберфест. „Ein Bier, bitte“ – „Една бира, моля“ – това безспорно е най-важната фраза за събитието. Bierzelt – шатра за бира, Brezel – геврек, Hendl – печено пиле, хапва се с геврек и халба бира, Maß – халба, Prost – наздраве.

Ако смятате, че ще ви доскучае да обикаляте шатрите, може да се разнообразите с парада на традиционните костюми, който се провежда първата неделя на феста, и парада на собствениците на шатри и пивоварни, който пък се провежда в деня на откриването.

1 Шотенамел (Schottenhamel)

Това е една от най-важните шатри, олицетворение на традицията, защото от нея започва всичко. В деня на откриването, точно в 12 часа, кметът на Мюнхен, Дитер Райтер, слага канелка на първата бъчва и извиква „O'zapft ist!“, което означава „Канелката е сложена“ и така поставя началото на феста. Едва след тази фраза във всички останали шатри може да се започне със сервирането на бира. През 1867 година Шотенамел е поемала около 50 човека, а днес има 10 000 сегаящи места.

2 Хакер (Hacker)

Наричана още „Баварският рай“, тя напълно оправдава името си, защото, заобиколен от облаци и звезди със студен „мас“ (еднолитрова бира) в ръка, може наистина да се почувстваш в рая.

3 Винзерер фендл (Winzerer Fähndl)

Ако срещнете известни личности на феста, то това най-вероятно ще е благодарение на фантастичната атмосфера в тази уютна шатра. Нейната основна черта е Gemuetlichkeit или с други думи – усещане за отпускане забавление. Това усещане се създава от собствениците, които са я украсили с много внимание и автентични баварски детайли. Подходящото „бирено“ настроение се допълва от духовия оркестър Ruhmannsfelden, който няма нищо против да попеете малко с тях.

Може би не знаете, но... в шатрата Зибер Вурстбратерай (Sieber Wurstbraterei) предлагат едно от най-типичните баварски ястия, а именно – закуска с бяла нагеница (Weisswurst-breakfast). Неписан закон в Бавария е тази телешка нагеница да не се яде след 12 на обяд, така че след този час няма да може да си я поръчате.

4 Вилдштубен (Wildstuben)

Шатрата е много известна с първокласната си храна с типични баварски билки и зеленчуци.

5 Маршал (Marstall)

През 2014 година мечтата на семейство Абле се сбъдва – на семейството, което е в културния бизнес от 1982 г., е поверена една от 14-те големи бирени шатри. Името „Маршал“ идва от стара немска дума за кралско училище по яздене, така че конят е водещ мотив в декорацията.

6 Шютцен-Фестзелд (Schützen-Festzelt)

Това, което прави тази шатра световноизвестна е прасето сукалче, приготвено по автентичен баварски начин в сос от малцова бира и поднесено с картофена салата.

7 Кеферс Визн-Шенке (Käfer's Wies'n-Schänke)

Шатрата Кеферс Визн-Шенке привлича най-много известни личности от цял свят със своите гурмета. Сред тях трябва да се отбележи кеферската печена патица.

Цени, калории и още нещо

В случай, че се чудите колко ще ви струва удоволствието да посетите събитието, ето информация, която може да ви помогне да си направите една бърза сметка. Всяка година цената на литър бира се покачва и 2014-та не прави изключение. Германците са изчислили, че увеличението е 2,58% и литърът ще върви по десет евро или малко отгоре. Също така всяка година се предлага и официална клекционерска халба с логото на феста за съответната година. Може да си изберете халба със или без метален канак, като цената е съответно 6 и 15 евро. Цените на хотелите по време на феста варират – за

деня на откриването (събота) и неделята след това, т.е. две нощувки в двойна стая излизат от 525 в обикновен до 2300 лева в петзвезден хотел. Интересно е, че много от хотелите предлагат големи отстъпки – 100-200 лева за периода на феста, е, вярно, намалени от 1200-1300 лева, но пак е нещо.

Ако тези цени ви се виждат високи, може да изберете нещо по-евтино като квартира и да се ориентирате основно към хапване и пийване. През деня може да се възползвате от намаленията на ястията в различните ресторанти и единственото нещо, което може да ви спре, са калориите, които се крият във всяко от тях, като например в „печено свинско и голяма бира“ – магическите думи, които отключват духа на феста.

На официалния му сайт организаторите по немски нагледно са представили информация за всички онези, които са решили да се жертват, но желаят да комбинират храните и напите така, че да не увеличат размера на талията си. Да започнем с най-консумирания продукт – бирата – с независимите 500 калории за литър. Половин печено пиле удря към 800 калории най-вече заради препечената кожичка, печено свинско със сос грейви – 700 калории за 200 грама, ако гарнирате с кнедли, добавете още 100 калории за картофените и 200 за тестените. За сладките изкушения дори няма да отварям дума.

Но все пак има надежда – ако искате да хапнете нещо леко и традиционно баварско, може да се спрете на ряпа и хрян – два от най-популярните зеленчука в района. Добре осоле-

ни, те всъщност са много търсен специалитет на Октоберфест и съдържат само 30-35 калории.

Може би не знаете, но...

Fingahackln е баварски спорт, особено практикуван по време на феста. Двама мъже сягат на маса, кръстосват средните си пръсти (като куки) и по този начин всеки играч се опитва да издърпа противника си върху масата.

Това е само малка част от нещата, които можете да видите, усетите и най-вече да вкусите на празника, на който се стичат над 6 милиона посетители всяка година. Ако желаете да станете един от тях, много полезна информация може да намерите на www.oktoberfest.de. Ако пък изберете да си останете у дома, бира и наденички има навсякъде. Да ви е сладко.

ИСТОРИЯТА

НА ПЪРВАТА СТУДЕНТСКА СТАЧКА

материал на Йордан Караленчев

SPEAKERS

BRIAN LATOUR

IS A STUDENT, LABOUR, AND INTERNATIONAL SOLIDARITY ACTIVIST CURRENTLY STUDYING AT THE UNIVERSITY OF MANITOBA.

KANDIS FRIESEN

IS A QUEBEC VISUAL ARTIST, ORGANIZER & STUDENT ON STRIKE! KANDIS, FORMERLY OF WINNIPEG, IS DIRECTLY INVOLVED IN CURRENT, QUEBEC STUDENTS' & PEOPLES' MOVEMENTS.

MAX SILVERMAN

IS CURRENTLY ON STRIKE (100+ DAYS) AT UOAM. HE IS THE COORDINATING ADMINISTRATOR OF THE LEGAL DEFENSE FUND 2012, AND WILL BE JOINING US VIA SKYPE FOR A LEGAL UPDATE.

WE WILL BE COLLECTING DONATIONS FOR LEGAL DEFENSE AT THIS EVENT

CET ÉVÉNEMENT SERA PRÉSENTÉ EN ANGLAIS, AVEC TRADUCTION CHUCHOTÉE DE L'ANGLAIS AU FRANÇAIS

NEGATIVE SPACE
253 PRINCESS ST. • WINNIPEG

6PM
21
JUNE
THURS

PRESENTATIONS & DISCUSSIONS ON SOLIDARITY, THE QUEBEC STUDENT STRIKE & THE GROWING POPULAR MOVEMENT

PRÉSENTATIONS ET DISCUSSIONS SUR LA SOLIDARITÉ AVEC LA GRÈVE ÉTUDIANTE AU QUÉBEC ET LA CROISSANCE DU MOUVEMENT POPULAIRE

NEGATIVE SPACE IS NOT CURRENTLY FULLY WHEELCHAIR ACCESSIBLE. PLEASE CONTACT US FOR MORE DETAILS AT negative@gmail.com OR VISIT negspace.wordpress.com

Студентите са ужасът за всяка власт. Миналата година видяхме този феномен на практика и в България, с най-големите студентски протести от десетилетия насам. Това ни накара да се поровим в историята на студентските стачки през годините. Оказва се, че младите хора създават проблеми на властите от много по-рано, отколкото очаквахме. Знаете ли, че първият студентски бунт е в далечната 1229 година във френската столица Париж. С други думи – преди близо 8 века.

Предисторията – Парижкият университет

Вероятно си задавате следния въпрос: имало ли е тогава висши училища, за да има достатъчно студенти, които да се разбунтуват? Отговорът е „да“. Парижкият университет е едно най-старите висши училища в Европа. Предполага се, че е създаден около 1150 година, а през 1200 минава под крилото на католическата църква. Последното го прави напълно независима от френския крал и доста неудобна за властите територия.

„Студентите“ от 12 и 13 век са били с доста по-различен профил от днешните. Постъпвали са в университета още като 13-или 14-годишни и се обучавали в продължение на 6 до 12 години. В известен смисъл, висшето образование тогава е било нещо средно между съвременните гимназии и бакалавърската програма.

Единствен език на преподаване бил латинският, тъй като студентите са пристигали от най-различни европейски страни, а това е официалният език на католическото богослужение. Практически всички възпитаници на университета са се „реализирали“

като духовници.

„Таксите“ за обучение са били сериозен проблем и тогава. Достъпът до Парижкия университет е бил запазен само за децата на най-заможните благородници и търговци.

Началото на бунта

В началото на март 1229 година в Париж се провежда ежегоден карнавал преди постите. Това събитие е сходно със съвременния „Fat Tuesday“ в англоезичните страни – ген преди постите всички се отдават на гуляй. Изглежда студентите от 13 век не са били твърде различни от съвременните си колеги и още тогава са били пословично известни с шумните си компании и пиенето на много алкохол.

Вследствие от едно подобно средновековно студентско запиване в кръчма в парижкия квартал Св. Марсел започва масов бой между студенти и жители на града. Местните надделяват и нанасят жесток побой над студентите. На следващия ден голяма тълпа студенти нахлува в квартала и започва истински погром над местните жители. Разрушени са не само злощастната кръчма, а и голяма част от домовете в квартала.

Тъй като студентите са се водили част от духовенството, светската власт не е имала правото да ги съди. Гневни граждани подават непрекъснати оплаквания към църквата, но божиите служители се държат много предпазливо и правят всичко възможно, за да предпазят университета. Историци спекулират, че предпазливостта на църквата може би се е дължала на скорошното разделяне на универ-

ситетите в Оксфорд и Кеймбридж. За да не се повтори това и в Париж, виновниците за погрома са скрити.

Изглежда това идва в повече на светските власти и те изпращат войска в Парижкия университет. Имайки предвид, че това е земя на църквата, подобно действие изглежда крайно шокиращо. От това не следва особено правосъдие... Войниците просто маро-

че за така наречения Латински квартал, където се е намирал университетът. (Истински средновековен Студентски град.) Без студентите, приходите в кръчмите секнали, започнал недостиг на сезонна работна ръка и куп други проблеми.

Властите в Париж решили, че трябва да се намери компромисно решение и склоняват на преговори. Тогавашният папа Григорий IX, самият той възпитаник на Парижкия университет, също настоява за отваряне на висшето училище. Тристранните преговори включват регента на малолетния крал, представители на университетите и висшия клир във Франция и продължават почти 2 години, през които учебният процес е прекратен.

Стачката приключва след като папата обявява университета за *Parens scientiarum* – майка на науките и по този начин го поставя под своя лична защита. С това решение висшето училище получава свобода както от френския крал, така и от местните църковни власти, което му позволява да се концентрира върху истинска научна работа.

Защо това е важно

Много историци наричат това решение „студентската Магна Харта“. Ако не беше то, вероятно Парижкия университет нямаше да може да се развие по същия начин като център на науката. Събитията от периода 1229–1231 са интересни и по още една причина – църквата се е постарала да ги документира възможно най-изчерпателно. Това ни дава интересен поглед върху начина на живот на младите хора в онази далечна историческа епоха, върху икономиката и дори върху сложните отношения между светска и религиозна власт. Този поглед ни разкрива нещо много интересно – колко много си приличат хората от различните епохи.

дърстват из висшето училище и избиват група студенти.

Стачката

Веднага следва и ответна реакция от страна на университета. Висшето училище затваря врати за пръв път в историята си. Студентите масово се разотичват по родните си места или се преместват в други висши училища като Оксфорд или Тулуза. Не след дълго си тръгват и преподавателите. Това събитие се оказва изключително граматично във финансово отношение за Париж и най-ве-

LifeStyle

материал на Борис Гушкоџ

„ЕПЪЛ“ ПРЕДСТАВИХА ЧАСОВНИКА APPLE WATCH

Епъл най-накрая разкриха голямата си новина и нейното име е Apple watch. Устройството е часовник и ще работи безпроблемно с айфоните. Интерфейсът е съобразен с традиционния дизайн на ръчния часовник. Цената на устройството ще 349 долара, а продажбата му най-вероятно ще започне в началото на 2015 г. Новината беше официално представена на специалното събитие на технологичния гигант в Купертино, Калифорния, на 09.09.

Основните характеристики на Apple watch са следните:

Екранът на часовника ще има тъч скрийн, който ще различава лекото докосване от по-грубото докосване с пръст.

Часовникът ще се зарежда чрез магнитно зарядно на гърба на устройството.

Ще има три модела, по два размера за всеки. Apple Watch, Apple Watch Sport и Apple Watch Edition ще са съответно: стандартен модел, спортен модел и луксозен. За да се използва всеки един от тях, ще е нужен iPhone 5 или по-нов модел.

БИОГРАФИЧЕН ФИЛМ ЗА СТИВЪН ХОКИНГ Е ПРЕДПОЛАГАЕМ ПРЕТЕНДЕНТ ЗА ОСКАРИТЕ

Според Енъртейнмънт уикли, светската медия на списание „Тайм“, Еди Редмейн и Фелисити Джоунс са предпологаеми претенденти за Оскар-ите догодина. Дватамата актьори изграят Стивън Хокинг и съпругата му Джейн в предстоящата драма на Фокус Фютчърс „Теорията на

всичко“. Основание за това предположение станаха бурните овации, които получи лентата по време на Филмовия фестивал в Торонто.

Филмът проследява живота на Хокинг в Кеймбридж и неговите професионални постижения, личната му битка с болестта на Лу Геринг, заради която не може да говори и ходи, както и дългогодишната му любовна връзка с първата му съпруга Джейн. Режисьор е Джеймс Марш, а сценарият е адаптиран от публикуваните мемоари на Джейн „Пътешествие към безкрайността: Животът ми със Стивън“ от сценариста Антъни МакКартън, познат от филма „Смърт на супергерой“.

Актьорът Редмейн признава, че в продължение на 6 месеца се е готвил за ролята на Хокинг, когото той нарича „икона и гений“. През тези 6 месеца той непрекъснато прави проучвания за личността на известния учен, среща се с други пациенти, болни от ALS, и техните семейства. Филмът излиза по кината в САЩ на 7 ноември. Най-вероятно тогава ще се завърти и у нас.

72 000 МЕСТА В РОДНИТЕ ВУЗОВЕ СЕ БОРЯТ ЗА 59 000 АБИТУРИЕНТИ

Тази година има 72 000 свободни места във висшите учебни заведения за випуск от 59 000 абитуриенти. От това число трябва да бъдат извадени заминаващите за чужбина, които са не по-малко от 10 000 души.

От тази година в Софийския университет се влиза с тройка. Почти във всички специалности има такива бъдещи студенти, признават от Алма матер. „Незапълнени места има, обичайно във факултетите за химическите и физическите науки, но това са трудни специалности, изглежда, и не толкова предпочитани от зрелостниците“, обясни Албена Григорова, началник отдел „Образователни дейности“ в СУ.

Дори балът за най-желаната специалност – Право, се е сринал до рекордно ниски нива. Преди 23 години, за едно място в Софийския университет се борят 40 зрелостници. 60 пък са незапълнените места в столичния Технически университет. Свободните позиции са за инженерите.

Най-тежка обаче е ситуацията в страната. В Пловдивския университет си

имат решение. „Кризата за студенти принуди висшето заведение да приема без приеман изпит. Кандидатите за висшестепенни в два факултета – по физика и химия, се явяват само на събеседване. Буквално за няколко минути става ясно дали кандидатът става студент“, обясни доц. Савка Маринова от катедра по Атомна физика.

Най-предпочитаните специалности от студентите са Журналистика, Архитектура и Медицина. Алма Матер обяснява този огромен излишък с демографската криза. Прогнозата е следващите две години да има нов рекорд за по-малък брой кандидат-студенти. И това може да доведе и до затваряне на университети.

MTEL ЗАПОЧВА ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ КОНКУРС ЗА ИНОВАЦИИ, ТЕХНОЛОГИИ И НАУКА

Кандидатстването за четвъртото издание на Mtel Media Masters започна от 1 септември. Тази година, освен най-добрите постижения при отразяване на темите от сферата на технологиите и иновациите, конкурсът ще отличи и журналистите, успели да събудят интереса на широката публика към науката и научните изследвания, събщи-

ха от „Мобилтел“.

Желаещите да участват могат да подават документи до 30 септември. Всеки кандидат може да изпрати до три свои авторски материала, публикувани или излъчени в периода от 1 януари до 30 септември 2014 г. Номинации от медии, неправителствени организации и експерти в областта на медиите също ще се приемат за участие.

Конкурсните материали трябва да представят теми от всички области на нашия живот, повлияни от технологиите, иновациите и науката. Основните критерии за оценка от страна на журито ще бъдат информативността, обективността, аналитичността, собственият стил и нестандартният подход към представената тема.

Победителите в трите категории ще получат парична награда в размер 5000 лв. или професионално обучение на същата стойност. В допълнение, във всяка от категориите ще бъдат определени по две призови места с парична награда от 1000 лв. или професионално обучение на същата стойност.

СПИРАТ ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ В МОН

Заради дефицит от 25 млн. лв. във ведомството, експерти проверяват обществените поръчки, обявени от предишното ръководство на министерството. Засага е отменена само една от тях – в размер от 20 000 лева, а други две са под въпрос. Тяхната съдба ще стане ясна в понеделник, след като приключат всички проверки.

Тя обясни, че отменената поръчка е за ремонт на санитарни възли в училище в Гоце Делчев. Коларова обяви слу-

ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА

НА ЛИДЕРИТЕ В СВЕТОВНАТА ПОЛИТИКА

материал на Йордан Карапенчев

Като продължение на написаното в броя за специалността Политология си задаваме въпроса: коя е специалността, която подготвя най-добре за политическа кариера? Като отговор на този въпрос направихме кратка справка за висшето образование на ръководителите на държавите от Г-8 (групата на осемте най-развити икономически страни в света).

Барак Обама (САЩ):

Когато говорим за влиятелни политици, няма как да не започнем с президента на САЩ, независимо как се казва той.

Барак Обама е завършил специалност „Право“, не къде да е, а в една от най-престижните образователни институции в света - Harvard Law School.

Владимир Путин (Русия):

Руският президент е известен с ловджийските си подвизи, снимките в героични пози и тъмното си минало като агент на КГБ. Но за образованието му се знае малко. Той е вторият правист в нашия списък - завършил е Санкт-Петербургския държавен университет.

Дейвид Камерън (Великобритания):

Британският премиер влиза в голямата политика след успешна кариера като PR специалист, но не е завършил това. Камерън всъщност е... философ. Но не просто философ, а философ, завършил университета в Оксфорд.

Ангела Меркел (Германия):

Меркел, освен първата жена, канцлер на Германия е възприемана и за неформален лидер на Европейския съюз. Тя е завършила университета в Лайпциг в

бившата Източна Германия със специалност физика.

Матео Ренци (Италия):

Матео Ренци е министър-председател на Италия само от няколко месеца, но има много общо с Владимир Путин и Барак Обама. Досетихте се - той отново е юрист. Трети поред, сред лидерите от Г-8. Завършил е университета във Флоренция в родната си Италия.

Франсоа Оланд (Франция):

Може да се каже, че Франсоа Оланд е единственият човек, получил специализирано образование като за политик. Завършил е Националната школа за администрация в Париж. Това висше училище е създадено, за да подготвя кадри за френската държава... но изглежда не е помогнало на Оланд да се пребори с най-ниския рейтинг на президент във френската история.

Шинзо Абе (Япония):

В списъка на политиците от Г-8 все пак има и един политолог. Това е японският премиер Шинзо Абе, който получава своето образование в университета Сейкей в родината си. Това висше училище не е известно у нас, но е сред най-престижните частни университети в страната на изгряващото слънце.